

[Poul Dam.]

friheden er blevet benyttet. Vi har hørt, både i dag og ved andre lejligheder, nogle bemærkninger om risikoen for misbrug. Hvad der er sagt i århundredernes løb — idet jeg skal undlade at følge hr. Burgdorf i at tale om årtusinderne — om misbrug og brug, skal jeg undlade at gentage. Men jeg vil gerne sige, at hvis friheden ikke misbruges, så kan vi ikke være sikre på, at vi har frihed. Først i det øjeblik man har misbrugene, er man sikker på, at kanten er nået, at vi har fået lov til at benytte friheden helt ud i det område, der er rimeligt.

Der er adskillige samfund i historien, hvor man har været så ivrig for at begrænse misbrug, at brugen også blev forhindret. Det er sket ud fra de mest moralske synspunkter, man kan forestille sig. Jeg mindes, at jeg engang havde en samtale med en mand, der var produktionsleder for UFA i krigsårene i Berlin, der fortalte mig om, hvorledes Goebbels fulgte med i filmproduktionen og sikrede sig, at filmene blev virkelig moralske. Han havde været med til at lave to forskellige afslutninger på „Die Goldene Stadt“, en film, som også her i landet var ret populær under krigen. Den første afslutning var ikke moralsk nok, og hr. Goebbels påbød, at man lavede en anden afslutning, og filmen blev meget moralsk og meget populær ude i de små landsbybiografer, også her i landet. Der er ikke antydning af nazisme i den film; der er den moralisme, som ofte kan benyttes til helt andre formål.

Det konkrete tilfælde, som har givet anledning til denne debat, filminstitutets bevilling af en produktionsgaranti til Jens Jørgen Thorsens filmprojekt, skal jeg ikke sige meget om.

Det synes at være noget puerilt i mange henseender, det er båret af et syn på Jesus-skikkelsen, som ikke er mit syn, men et syn, som findes i adskillige bøger, man kan låne på danske biblioteker. Det er et syn, som for resten ikke ligger så forfærdelig fjernt fra det, der findes inden for visse dele af Det Mosaiske Troessamfund, et trossamfund, der er tilladt her i landet, som er beskyttet ud fra vore almindelige regler om religionsfrihed, og hvis ret til at fremføre disse synspunkter ingen ville benægte. Vi er altså her ovre i et område, hvor det er spørgsmålet, om det

ikke er religionsfriheden, man i virkeligheden anfægter.

Heroverfor spiller flertalssynspunkter for mig at se en meget ringe rolle. Hvis friheden skal have nogen mening, så er den også frihed for mindretal, endogså ganske små mindretal. Hertil siger man ganske vist, at disse mindretal har deres fuldstændige frihed, men det skal være på egen regning. Når man siger sådan noget, så er det udtryk for, at man overhovedet ikke har forstået, hvad de moderne medier og den moderne kulturpolitik har medført for ytringsfriheden og den kunstneriske frihed. Det er for længst blevet sådan, at det ikke er muligt at producere sig kunstnerisk uden en offentlig støtte af den ene eller den anden art. Det er ikke muligt at producere film uden en offentlig garanti. Ja, man kan producere pornofilm, det går vistnok meget godt, så vidt jeg har forstået fra branchen, men ret meget andet lader det sig ikke gøre at producere. Det er meget vanskeligt at producere bøger, hvis Bibliotekscentralens lektører ikke vil acceptere, at disse bøger bliver antaget til placering i bibliotekerne. Det er næsten umuligt at producere aviser uden den pressestøtte, der findes. Det er meget svært at producere sig inden for billedkunsten. Vi er kommet til en situation, hvor friheden kun kan beskyttes gennem det offentliges varetagelse af frihedens vilkår. Det vil sige, at ethvert forsøg på at begrænse såkaldte misbrug med hensyn til de offentlige bevillinger er et indgreb over for ytringsfriheden, meningsytringsfriheden og den kunstneriske frihed.

Jeg ved ikke, om der ville ske nogen ulykke ved, at Thorsenfilmen aldrig blev optaget — den er jo heller ikke blevet optaget endnu — men jeg ved, at det ville være en ulykke, hvis man med denne anledning ville begynde at lave kontrolsystemer på en række forskellige områder, som vil kunne give en tilsyneladende legitimation til alskens indgreb over for ytringsfrihed og over for kunstnerisk frihed. Vi vil ikke være med til sådanne indgreb.

Chr. Christensen (Kr.F):

Ordføreren for forespørgselen antydede, at der ikke havde været rørt ved filmloven, siden den blev vedtaget. Nu har kristeligt